

HÖGSTA DOMSTOLENS DOM

meddelad i Stockholm den 28 mars 2008

Mål nr

T 2113-06

KLAGANDE

Petrobart Limited
Suites 7b-8b
GI-50 Town Range
Gibraltar

Ombud: Advokat Johan Sidklev och advokat Fred Wennerholm
Setterwalls Advokatbyrå
Arsenalsgatan 6
111 47 Stockholm

MOTPART

Republiken Kirgizistan
KG-Bisjkek 720000
Dom Pravitelstva

Ombud: Advokat Martin Karlsson och advokat Michael Mohammar
Advokatfirman Lindahl KB
Box 14240
104 40 Stockholm

SAKEN

Talan om ändring av skiljedom

ÖVERKLAGADE AVGÖRANDET

Svea hovrätts dom den 13 april 2006 i mål T 3739-03

Hovrättens dom

se Bilaga

DOMSLUT

Högsta domstolen ändrar på det sättet hovrättens domslut att Högsta domstolen

– upphäver skiljedomen den 13 februari 2003 mellan Petrobart Ltd. och Republiken Kirgizistan såvitt gäller första och tredje punkterna i domslutet samt

– befriar Petrobart Ltd. från skyldigheten att ersätta Republiken Kirgizistan för rättegångskostnader i hovrätten och förpliktar Republiken Kirgizistan att ersätta Petrobart Ltd. för rättegångskostnader i hovrätten med etthundranittiotvåusenfemhundra (192 500) kr, varav 180 000 kr avser ombudsarvode och 12 500 kr utlägg, jämte ränta enligt 6 § räntelagen från den 13 april 2006 till dess betalning sker.

Republiken Kirgizistan skall ersätta Petrobart Ltd. för rättegångskostnader i Högsta domstolen med sextiofemtusen (65 000) kr, avseende ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen från dagen för Högsta domstolens dom till dess betalning sker.

YRKANDEN I HÖGSTA DOMSTOLEN

Petrobart har yrkat att Högsta domstolen bifaller bolagets i hovrätten förda talan, befriar bolaget från skyldigheten att ersätta Republikens kostnader i hovrätten och förpliktar Republiken att betala bolagets rättegångskostnader där.

Republiken har bestritt ändring.

Parterna har yrkat ersättning för rättegångskostnader i Högsta domstolen.

DOMSKÄL

Parternas talan

Parterna har anfört grunder och utvecklat sin talan på samma sätt som i hovrätten.

Petrobart har överklagat skiljedomen med hänvisning till 36 § lagen

(1999:116) om skiljeförfarande. Överklagandet får därför förstås så att det inte omfattar andra punkten i skiljedomens domslut, som handlar om ersättningen till skiljemännen; talan mot ett sådant beslut överklagas enligt 41 § lagen om skiljeförfarande hos tingsrätten.

Enligt 36 § lagen om skiljeförfarande hade Petrobart att väcka talan mot skiljedomen inom tre månader från den dag då bolaget fick del av domen. Inom denna tid har Petrobart yrkat endast att skiljedomen skall upphävas.

När en skiljedom överklagas enligt 36 § lagen om skiljeförfarande bör – på motsvarande sätt som när en skiljedom klandras enligt 34 § i lagen (jfr Heuman, Skiljemannarätt, s. 594 samt Lindskog, Skiljeförfarande, s. 991 och 1104) – normalt ett yrkande om upphävande av skiljedomen anses omfatta alla delar av domen som kan överklagas enligt 36 §. I enlighet härmed får det anses att Petrobarts yrkande om upphävande omfattar tredje punkten i skiljedomens domslut.

I fråga om kostnaderna för skiljeförfarandet har Petrobart inte endast yrkat att förordnandet i skiljedomen skall upphävas utan även att detta förordnande skall ersättas med ett förordnande om en annan fördelning av kostnaderna mellan parterna. Dessutom har Petrobart framställt ett yrkande som rör parternas inbördes ansvar för ersättningen till skiljemännen.

Dessa yrkandena har emellertid framställts utom tremånadersfristen i 36 §

första stycket lagen om skiljeförfarande och kan därför inte tas upp till prövning. Det saknas i det läget anledning att ta ställning till i vad mån yrkandena hade kunnat prövas om de hade framställts rättidigt.

Som hovrätten funnit skall Petrobarts talan således avvisas såvitt gäller dessa yrkanden.

Föreligger klagointresse?

Republiken har gjort gällande att samma sak som skulle komma att prövas i det skiljeförfarande som kan aktualiseras om den nu aktuella skiljedomen upphävs redan prövats i ett senare skiljeförfarande i vilket skiljedomen utan framgång klandrats. Denna skiljedom skulle därför hindra en prövning av Petrobarts betalningsanspråk i ett nytt skiljeförfarande.

Med Republikens inställning är ett upphävande av det i den nu aktuella skiljedomen upptagna avvisningsbeslutet meningslöst. Det skulle därför kunna sättas i fråga om Petrobart har ett befogat intresse av ett upphävande. Konsekvensen av bristande klagointresse är att det finns grund för att avvisa Petrobarts talan (se NJA 2006 s. 101).

Det kan emellertid inte anses erforderligt klarlagt att den senare skiljedomen skulle hindra en prövning av Petrobarts betalningsanspråk mot Republiken. Det saknas därför grund för att till följd av bristande klagointresse avvisa

Petrobarts yrkande om upphävande.

Skiljenämndens behörighet

I förevarande fall är skiljeförfarandet underkastat svensk rätt. Processuella frågor skall alltså lösas enligt svensk rätt, trots att skiljeförfarandet vilar på utländsk lag.

Enligt 2 § lagen om skiljeförfarande får skiljemännen pröva sin egen behörighet att avgöra tvisten. Det är en etablerad grundsats i svensk rätt att skiljemännen vid denna prövning skall tillämpa påståendedoktrinen. Dock råder viss oklarhet om vad denna doktrin innebär och hur långt den sträcker sig. (Se Welamson i Svensk Juristtidning 1964, s. 278 ff., Heuman, a.a. s. 75 ff., och Lindskog, a.a. s. 199 f. med vidare hänvisningar).

Kärnan i påståendedoktrinen får anses vara att skiljenämnden, när den prövar sin behörighet, inte skall ta ställning till existensen av de rättsfakta som skiljekäranden påstår omfattas av ett rättsförhållande som täcks av skiljeavtalet. Vid behörighetsprövningen skall skiljenämnden utgå från att dessa rättsfakta föreligger.

En given utgångspunkt för påståendedoktrinen är att ett bindande skiljeavtal finns. Den som inte har ingått något skiljeavtal kan alltså inte göras skiljebunden med stöd av doktrinen. Skulle det vara tvistigt huruvida

skiljebundenhet i sig är för handen, skall skiljenämnden pröva den frågan när den tar ställning till sin behörighet.

På motsvarande sätt gäller att det rättsförhållande som skiljekäranden påstår ge stöd för ett framställt yrkande skall täckas av skiljeavtalet, antingen genom att det är ostridigt eller genom att det har fastställts i rättslig ordning. Om parterna är oense om skiljeavtalets omfattning, kan således den tvisten inte lösas med hjälp av påståendedoktrinen; omfattningen måste bestämmas vid behörighetsprövningen.

Påståendedoktrinen får anses gälla på samma sätt när ett skiljeförfarande, som i förevarande fall, grundas på lag som när det grundas på avtal (jfr rättspraxis beträffande prövningen av specialdomstols behörighet, t.ex. NJA 1973 s. 1 och NJA 1984 s. 705).

När skiljenämnden i förevarande fall har tagit ställning till sin behörighet, har den gått in på en materiell prövning av frågan om Petrobart gjort "a foreign investment within the meaning of the Foreign Investment Law". Skiljenämnden har funnit att så inte varit fallet och har dragit slutsatsen att den inte var behörig. Nämnden har därför avvisat Petrobarts talan.

Skiljenämnden har således inte tillämpat påståendedoktrinen, vilket den borde ha gjort. Om skiljenämnden hade tillämpat doktrinen, skulle den ha lagt de rättsfakta som Petrobart åberopat till grund för prövningen av sin

behörighet. Det var därför felaktigt att avvisa Petrobarts talan på den grunden att dessa rättsfakta inte förelåg.

Petrobart skall alltså få bifall till sitt yrkande att första och tredje punkterna i skiljedomen skall upphävas.

Rättegångskostnader

Petrobart är i allt väsentligt vinnande. Därför skall Petrobart befrias från skyldigheten att ersätta Republiken för dess rättegångskostnader i hovrätten och skall Republiken förpliktas att ersätta Petrobart för dess kostnader i såväl hovrätten som Högsta domstolen.

Dag Victor Severin Blomstrand Torgny Håstad
se prot.

Ann-Christine Lindeblad Stefan Lindskog
se prot. se prot.

Christer Thornefors

I avgörandet har deltagit: justitieråden Dag Victor, Severin Blomstrand (skiljaktig), Torgny Håstad, Ann-Christine Lindeblad (skiljaktig) och Stefan Lindskog (referent, skiljaktig, särskilt tillägg)
Föredragande revisionssekreterare: Christer Thornefors

Fotokopians överensstämmelse
med originalet intygas:

R. Wahlgren

SKILJAKTIG MENING

Justitieråden Severin Blomstrand och Ann-Christine Lindeblad är av skiljaktig mening beträffande motiveringen på sätt framgår av följande yttrande.

”Texten under rubriken *Föreligger klagointresse?* borde ha följande lydelse.

Petrobart har ett uppenbart klagointresse avseende skiljemännens beslut rörande kostnaderna i skiljeförfarandet. En förutsättning för att kostnadsfördelningen skall kunna omprövas är att avvisningsbeslutet i skiljedomen upphävs. Petrobart har därför rätt att få skiljedomen överprövad även i huvudsaken. Detta gäller oavsett om en skiljenämnd skulle anse att den senare skiljedomen hindrar att skiljeförfarandet återupptas.”

Fotokopians överensstämmelse
med originalet intygas:

SKILJAKTIG MENING

Referenten, justitierådet Stefan Lindskog är skiljaktig beträffande motiveringen såvitt gäller avvisningen av Petrobarts yrkanden rörande fördelningen av kostnader i skiljeförfarandet och anför:

”Petrobart har yrkat (a) att skiljedomen skall upphävas, (b) att vardera parten skall stå sina egna kostnader i skiljeförfarandet och (c) att parternas inbördes ansvar för ersättningen till skiljemännen skall delas lika. Petrobarts yrkanden i fråga om kostnadsfördelningen går således ut på, inte bara det rent negativa att skiljedomen skall upphävas, utan också det positiva att vad skiljenämnden har beslutat skall substitueras på visst sätt. Det innebär att domstolen skulle ha att göra en sakprövning avseende kostnadsfördelningsfrågorna.

Yrkande (a) har framställts inom men yrkandena (b) och (c) utom tremånadersfristen i 36 § första stycket lagen om skiljeförfarande (LSF). Det föranleder frågan om fristregelns tillämplighet sträcker sig längre än till yrkanden om skiljedomens upphävande. Spörsmålet är alltså huruvida bestämmelsen är tillämplig på inte bara yrkande (a) (vilket har framställts rättidigt) utan också på yrkandena (b) och (c). En primär fråga är emellertid om domstol alls kan pröva de senare yrkandena med stöd av 36 § första stycket LSF.

Beträffande den senare frågan är att märka, att efter vad som föreskrivs i 43 § LSF skall talan enligt 36 § väckas i hovrätt som första instans. Hovrättens behörighet är därför av instansordningsskäl begränsad till sådan talan som avses i 36 §. Av det följer att det ankommer på domstolen att ex officio pröva sin behörighet enligt det lagrummet.

Bestämmelserna i 36 § LSF ingår i det regelsystem som gäller för prövningen av en skiljenämnds behörighet. Vad som före LSF:s införande gällde beträffande den prövningen var oreglerat och i många avseenden oklart. Den ordning som upptagits i lagen bygger i viss mån på äldre praxis, men i viktiga hänseenden är fråga om en av lagstiftaren introducerad nyordning. Den innebär i huvudsak följande.

Enligt 2 § LSF får en skiljenämnd pröva sin egen behörighet att avgöra tvisten. Skiljenämndens avgörande är emellertid inte slutligt. Om skiljenämnden genom ett beslut under förfarandet förklarar sig behörig, kan skiljenämnden under den fortsatta handläggningen ändra beslutet ända fram till dess skiljedom har meddelats. Efter att skiljedom har meddelats kan en part som anser att skiljenämnden är obehörig klandra skiljedomens med stöd av 34 § första stycket LSF. Om skiljenämnden finner sig obehörig skall den enligt 27 § första stycket LSF avsluta förfarandet genom skiljedom. Part som menar att skiljenämnden är behörig kan överklaga skiljedomens enligt 36 § LSF. Såväl för talan enligt 34 § som 36 § LSF gäller en tremånadersfrist för talans väckande.

En utgångspunkt vid ställningstagandet till vad som kan gälla i sådana till behörighetsprövningen hörande frågor där lagstiftningen inte ger klara besked bör i betraktande av att fråga är om en i stora delar ny och oprövad ordning vara, att stort utrymme ges för lämplighetssynpunkter.

Den typsituation som är aktuell i målet är att en part som förmenar sig skiljeberättigad har av skiljenämnden nekats tvistlösning genom skiljeförfarande genom att skiljenämnden förklarat sig obehörig. För denna situation har lagstiftaren, på sätt redovisats ovan, valt lösningen att skiljenämnden skall visa saken från sig genom dom, som är överklagbar inom en tremånadersfrist. Talerätten mot domen omfattar inte endast avvisningsfrågan utan också kostnadsfördelningsfrågor (dvs. i skiljedomens intagna avgöranden rörande

skyldighet att ersätta motparten för förfarandekostnader och det inbördes ansvaret för ersättningen till skiljemännen). Således kan skiljedomen upphävas i båda dessa hänseenden.

Vad som gäller beträffande sakprövningen av en kostnadsfördelningsfråga om skiljedomen upphävs – så långt det kan ske; talerätten enligt 36 § första stycket LSF omfattar ju inte skiljemännens rätt till ersättning – ger lagen inget besked om. Visserligen talas i 36 § första stycket LSF om ändring i skiljedomen, men det beror förmodligen på att ett upphävande enligt bestämmelsen inte träffar ett avgörande rörande skiljemännens rätt till ersättning. Fråga kan därför endast bli om ett partiellt upphävande av skiljedomen, eller – om man så vill – ändringar i denna. I allt fall kan inte i uttryckssättet läggas innebörden att det behörighetsgör domstolen vad gäller frågan om sakprövning. En sådan avsikt måste ges ett tydligare uttryck. Vad gäller den överlämnade frågan står dessutom alldeles klart att domstolen inte efter ett upphävande av avvisningsavgörandet skall ingå i en sakprövning. Men om nu lagens tal om ändring av skiljedomen inte betyder att sakprövning skall göras efter ett upphävande i den delen, kan uttryckssättet rimligen inte ges den betydelsen att en sakprövning skall göras efter ett upphävande av en kostnadsfördelningsfråga.

I förarbetena sägs emellertid att det är ”ganska klart att även ... beslut om fördelningen av kostnader parterna emellan bör kunna prövas i sak av domstol” (se prop. 1998/99:35 s. 155, jfr s. 238). Det uttalandet talar för att när en skiljedom upphävs såvitt gäller en kostnadsfördelningsfråga, ett yrkande om vad som skall gälla i stället skulle kunna prövas av domstol med stöd av 36 § LSF. Det kan emellertid sättas i fråga om det är en lämplig prövningsordning. I det hänseendet finns en del olika aspekter att beakta.

Ändras en överklagad skiljedom så att ett i domen upptaget avvisningsbeslut upphävs är det, som redan nämnts, alldeles klart att domstolen inte får ingå i

sakprövning, eftersom det då handlar om den till skiljenämnden överlämnade frågan och skiljeavtalet alltså gäller med avseende på denna. Om nu också ett i skiljedomen intaget avgörande i en kostnadsfördelningsfråga upphävs uppkommer spørsmålet, huruvida vad som skall gälla i stället i det hänseendet skall avgöras i annan eller samma ordning som den överlämnade frågan. Skulle domstolen anses behörig att sakpröva kostnadsfördelningsfrågor, kommer vad som skall gälla i stället för de upphävda delarna i skiljedomen i princip att avgöras i skilda fora.

En sammanhållen prövning är i denna situation att föredra. Ett skäl för detta är att det är praktiskt att vad som skall gälla i kostnadsfördelningshänseende provas av den skiljenämnd som har att avgöra den överlämnade frågan. Ett annat skäl är att vad som skall gälla i det nämnda hänseendet kan, om skiljeförfarandet beträffande den överlämnade frågan fortsätts, bero på inte bara omständigheter hänförliga till tiden före den överklagade skiljedomens meddelande utan också vad som inträffar i det fortsatta förfarandet och framför allt utgången av detta. Således är det närliggande att den part som är slutligt framgångsrik beträffande den överlämnade frågan får ersättning för även sådana förfarandekostnader som uppkommit före avvisningsdomen.

Det naturliga är att en sammanhållen prövning åstadkoms, inte genom att ett nytt skiljeförfarande inleds utan genom att den skiljenämnd vars skiljedom har upphävts avgör vad som skall gälla i stället för vad som upphävts. De skiljemän som deltagit i den tidigare handläggningen bör ha den bästa kunskapen om förhållanden av betydelse för prövningen. Det synsättet har för ogiltighetstalan enligt 33 § och klandertalan enligt 34 § LSF kommit till visst uttryck genom de särskilda återförvisningsbestämmelserna i 35 § LSF. Också av process-ekonomiska skäl bör ett fortsatt skiljeförfarande vara att föredra framför ingångstartandet av ett nytt.

I 27 § fjärde stycket LSF föreskrivs att skiljemännens uppdrag anses slutfört när de har meddelat slutlig skiljedom. Med den bestämmelsen får anses väl förenligt att skiljemännens uppdrag anses oavslutade om en skiljedom upphävs därför att skiljenämnden har lämnat den överlämnade frågan oprövad. (Jfr Cars, Lagen om skiljeförfarande, s. 173 och Lindskog, Skiljeförfarande, s. 1017 f. men också Ramberg i Stockholm Arbitration Report 1999:1 s. 30, Olsson & Kvart, Lagen om skiljeförfarande, s. 157, Heuman, Skiljemannarätt, s. 551 och Madsen, Skiljeförfarande i Sverige, s. 265.) Om skiljedomens upphävs i avvisningsfrågan består alltså skiljemännens uppdrag.

Eftersom vad som kan gälla efter ett upphävande enligt 36 § första stycket LSF ofta likställs med vad gäller efter ett upphävande efter klandertalan enligt 34 §, kan här finnas skäl att anmärka att situationerna skiljer sig avsevärt. Till en början kan ett upphävande enligt 34 § LSF ha sin grund i bristande behörighet hos skiljenämnden, och i den situationen är naturligtvis ett fortsatt skiljeförfarande inte möjligt. Men även när skiljedomens har upphävts på andra klandergrunder finns i förhållande till den aktuella situationen en avgörande skillnad, nämligen att skiljenämnden har sakprövat den överlämnade frågan. Skiljemännen har alltså avslutat sina uppdrag. Till det kommer att det typiskt sett finns större risk för att skiljeparterna (eller i varje fall någon av dem) har förlorat förtroendet för skiljemännen när ett klanderbart fel konstaterats än när fråga är om en rättslig felbedömning i en behörighetsfråga.

Att skiljemännens uppdrag består efter att domstol enligt 36 § första stycket LSF ändrat skiljedomens beträffande ett i denna upptaget avvisningsbeslut innebär inte att tvisten automatiskt återgår till skiljenämnden (jfr a. prop. s. 99 och 230 f.). Inte heller kan domstolen ålägga skiljenämnden att återuppta handläggningen (jfr Heuman, a.a. s. 536). Men skiljeparterna måste var för sig ha rätt att begära att skiljeförfarandet skall fortsättas. Om en sådan begäran framställs skall följaktligen skiljeförfarandet återupptas. I det fortsatta förfarandet kan båda parter

begära sakprövning av såväl den överlämnade frågan som kostnadsfördelningsfrågor.

När skiljeparterna genom fortsatt skiljeförfarande kan få prövat vad som efter domstolens upphävande av skiljedomen står oprövat, finns det inget skyddsvärt behov av en på 36 § LSF fotad talerätt i domstol i sådana frågor. Till det kommer att en rätt att i domstol få prövat yrkanden, som sträcker sig vidare än att avse skiljedomens upphävande, kan skapa svårigheter vad det gäller behörighetsfördelningen mellan domstolen och skiljenämnden.

Trots vad som sägs i förarbetena om parts möjlighet att inom ramen för en talan enligt 36 § LSF få sakprövat kostnadsfördelningsfrågor, bör av nu angivna skäl en sådan talerätt inte finnas när ett skiljenämndens avvisningsavgörande har upphävts. Vad som kan gälla i fråga om en talan enligt 36 § andra stycket LSF, dvs. en talan som rör endast kostnadsfördelningen, saknas anledning att ta ställning till i detta sammanhang.

Den redovisade uppfattningen leder till att frågan huruvida fristregeln träffar yrkanden om sakprövning av kostnadsfördelningsfrågor inte behöver ställas. I betraktande av majoritetens inställning till fristregelns tillämplighet – varav följer att majoriteten inte behövt ta ställning till om 36 § första stycket LSF tillåter en sakprövning av kostnadsfördelningen – vill jag likväl beträffande den frågan tillägga följande (då med utgångspunkten att 36 § första stycket LSF tvärtemot vad jag har antagit tillåter en sakprövning av kostnadsfördelningen).

Om ett upphävandeyrkande inte framställts inom tremånadersfristen blir domen stående. Frågan om upphävande är då död. Det gäller inte för ett yrkande om sakprövning. Om skiljedomen i en kostnadsfördelningsfråga har upphävts uppstår således ett slags rättsligt tomrum, som båda parter med fog måste kunna begära fyllt i form av ett rättsligt klargörande av vad som skall gälla i stället. Det gäller

oberoende av när sakprövningsyrkandet har framställts i domstolen. Det gäller även om det inte alls har framställts.

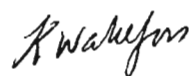
Fristregelns effekt på ett upphävandeyrkande är alltså att frågan om upphävande är slutligt avgjord. Effekten på ett sakprövningsyrkande avseende kostnadsfördelningen skulle däremot endast vara att prövningen måste flyttas från domstolen till ett annat forum. En sådan ordning förefaller inte särskilt meningsfull.

Vidare är att notera att fristregelns syfte inte är att sätta gränser för processen; vilka yrkanden som får framställas bestäms av bestämmelserna i rättegångsbalken. Fristregelns syfte är att skapa rättsklarhet. En part som framgångsrikt bestritt skiljenämndens behörighet skall säkert veta, att om en talan enligt 36 § första stycket LSF inte har väcks mot skiljedomen inom fristtiden är behörighetsfrågan slutligt avgjord. Men sker ett sådant överklagande rättidigt har fristregeln spelat ut sin roll. Parternas relevanta intressen vad gäller frågan om sakprövning av kostnadsfördelningen tillgodoses i det läget inte genom fristregeln, vars tillämpning som nämnts skulle leda till en forumförändring, utom genom en god prövningsordning. Som jag tidigare har anført är den bästa prövningsordningen att sakprövning av kostnadsfördelningsfrågor sker samordnat men prövningen av den överlämnade frågan. Och då blir det inte aktuellt att tillämpa fristregeln redan av det skälet.

Även om jag inte delar majoritetens uppfattning beträffande fristregelns tillämpning på sakprövningsyrkanden är min slutsats densamma, nämligen att Petrobarts yrkanden (b) och (c) skall avvisas. Hovrättens domslut skall alltså inte ändras i denna del.”

Fotokopians överensstämmelse
med originalet intygas:

SÄRSKILT YTTRANDE

Referenten, justitierådet Stefan Lindskog tillägger för egen del:

”Centralt vad gäller frågan om påståendedoktrinen är att skiljenämnden har betraktat Petrobarts ifrågavarande investering som ett s.k. dubbelrelevant faktum. (Om sådana fakta, se främst vad gäller internationella frågor Pålsson i SvJT 1999 s. 315 ff. med omfattande hänvisningar till internationell praxis och litteratur och vad gäller inhemska frågor Schöldström i Till minnet av Södra Roslags tingsrätt, s. 172 ff. också med hänvisningar.) Skiljenämnden har sålunda tillmätt kravet relevans för sin behörighet; det har ansetts nödvändigt att kravet är uppfyllt för att FIL alls skall vara tillämplig och därmed behörighetsgöra skiljenämnden. Dessutom utgör investeringskravet en materiell förutsättning för att ersättning skall utgå enligt FIL.

Att tillmäta investeringskravet en sådan dubbel relevans leder emellertid till att kravet kan komma att prövas också av domstol, nämligen som ett led av överprövningen av behörighetsfrågan. Om domstolen då gör en annan bedömning än skiljenämnden kan en intrikat situation uppkomma. Det måste visserligen antas att i ett fortsatt skiljeförfarande skiljenämnden skulle komma att respektera domstolens bedömning av investeringskravet vid sin behörighetsbedömning (eljest skulle en ond processcirkel uppstå). Men hur fri skulle skiljenämnden stå när sedan samma krav skulle prövas i sak?

Med en tillämpning av påståendedoktrinen undviks det problemet. Att bedöma vad som ligger i investeringskravet blir då exklusivt förbehållet skiljenämnden. Det rimmar väl med vad som måste antas vara ett av syftena med att tvist-

lösning genom skiljeförfarande föreskrivs, såväl i allmänhet som i fråga om bestämmelserna i artikel 23 FIL.

Vad gäller påståendedoktrinen närmare innehåll kan knappast kravet på skiljebundenhet missförstås. Kravet på att rättsförhållandet skall täckas av skiljeavtalet kan förtydligas med följande exempel. Anta att skiljekäranden åberopar vissa rättsfakta och påstår att dessa ger honom viss rätt enligt ett tilläggskontrakt till det kontrakt vari skiljeklausulen finns intagen. Då följer av påståendedoktrinen, att vid behörighetsprövningen skall skiljenämnden (och domstol om behörighetsfrågan anhängiggörs genom klandertalan eller överklagande) utgå från att tilläggskontraktet ger skiljekäranden den påstådda rätten. Däremot måste prövas – förutom att ett bindande skiljeavtal finns – om tilläggskontraktet som sådant omfattas av skiljeavtalet (se NJA 1910 s. 227, 1919 s. 497 och 1922 s. 37 samt RH 1989:51 och 1991:18).

En invändning som ibland görs mot påståendedoktrinen är att den kan leda till att en skiljenämnd gillar en talan när skiljekäranden felaktigt påstår att vissa rättsfakta ger honom viss rätt enligt ett rättsförhållande som omfattas av ett skiljeavtal. Ett exempel kan vara följande. Skiljekäranden stöder sig på en bestämmelse i ett kontrakt som inrymmer en sedvanlig skiljeklausul (en sådan omfattar in dubio alla tvister enligt kontraktet). Enligt bestämmelsen utgår viss ersättning under förutsättning att det regnar vid viss tidpunkt. Skiljekäranden påstår att den förutsättningen skall anses uppfylld också vid snöfall. Om skiljenämnden så finner trots att det i något slags objektiv mening är felaktigt, kan skiljesvaranden inte undkomma skiljedomen genom att efter klandertalan visa att snöfall inte uppfyllde rekvisitet regn.

Men skiljesvarandens problem har inte med behörighetsfrågan och därmed inte heller med påståendedoktrinen att göra. Problemet är att en skiljenämnd kan döma fel. Risker för det hade skiljesvaranden att överväga när han ingick det

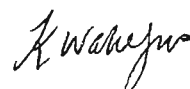
skiljeavtal, som är en förutsättning för att det alls skall bli aktuellt att tillämpa påståendedoktrinen.

Det har sagts att undantag från påståendedoktrinen skulle kunna vara påkallat när skiljekärandes talan är uppenbart ogrundad (se t.ex. Welamson, SvJT 1964 s. 278 f.) Tanken bakom synsättet synes vara, att ingen skall behöva bli indragen i ett skiljeförfarande för att försvara sig mot ett anspråk som helt visst inte följer av ett av skiljeavtalet omfattat rättsförhållande.

Vad som här bör gälla är dock inte alldeles givet. Om det står helt klart att av skiljekäranden åberopade rättsfakta inte kan leda till framgång inom ramen för ett rättsförhållande som omfattas skiljeavtalet – t.ex. stödjer skiljekäranden sig på ett villkor i ett kontrakt vari finns intaget en skiljeklausul, vilket villkor uppenbarligen inte är tillämpligt på åberopade rättsfakta – kan det framstå som lämpligare att skiljenämnden ogillar förd talan än att den avvisas. Samtidigt kan det vara motiverat med ett undantag för uppenbarhetsfallen med tanke på den i och för sig osannolika möjligheten av att skiljenämnden skulle bifalla en förd talan trots att den var uppbart ogrundad. Det är tveksamt om bestämmelserna i 33 och 34 §§ LSF här ger skiljesvaranden tillräckligt rättsskydd. Förevarande mål ger dock inte anledning att gå närmare in på dessa frågor.”

Fotokopians överensstämmelse
med originalet Intygas:

SVEA HOVRÄTT
Avd. 16

utbil. 72

DOM
2006-04-13

Mål nr T 3739-03

Stockholm

KÄRANDE

Petrobart Limited
Suites 7b-8b, 50 Town Range, Gibraltar

Ombud

Advokaterna Fred Wennerholm och Johan Sidklev
Arsenalsgatan 6, 111 47 Stockholm

SVARANDE

Republiken Kirgizistan
Bisjkek 720000 Dom Pravitelstva

Ombud

Advokaterna Michael Mohammad och Martin Karlsson
Box 14240, 104 40 Stockholm

SAKEN

Talan om ändring av skiljedom

HOVRÄTTENS DOMSLUT

1. Hovrätten avvisar yrkandet om ändrad fördelning av kostnaderna i skiljeförfarandet.
2. Hovrätten avslår käromålet.
3. Petrobart Limited skall ersätta Republiken Kirgizistan för rättegångskostnader i hovrätten med dels SEK tvåhundra femtiofemtusen femtio (255 050) kr, varav 250 000 kr avser ombudsarvode, dels EUR sjutton-tusentvåhundra (17 200), varav EUR 15 000 avser ombudsarvode, dels ock ränta på dessa belopp enligt 6 § räntelagen från dagen för hovrättens dom till dess betalning sker.

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290	Birger Jarls Torg 5	08-700 34 00	08-21 93 27	09.00 – 11.30
103 17 STOCKHOLM				12.30 – 15.00

BAKGRUND

Petrobart Limited (Petrobart), som är ett bolag registrerat i Gibraltar, ingick år 1998 ett leveransavtal med Kyrgyzgazmunaizat Joint Stock Company (KGM), ett av Republiken Kirgizistan (Republiken) helägt statsbolag. Petrobart levererade gods enligt avtalet men fick inte betalt. Petrobart stämde KGM vid en domstol i Kirgizistan och vann där bifall till sin talan om betalning. Innan domen verkställdes blev KGM försatt i konkurs.

År 2000 initierade Petrobart ett skiljeförfarande mot Republiken med yrkanden bl.a. om att skiljenämnden skulle förklara sig ha jurisdiktion över Republiken och att Republiken skulle ersätta Petrobart enligt leveransavtalet. Petrobart åberopade därvid den kirgiziska "Foreign Investment Law" (FIL). De bestämmelser i lagen som här främst är av intresse, artiklarna 1.1, 1.2, 1.5, 2 och 23, framgår av bilaga A.

Republiken bestred Petrobarts yrkanden och att Petrobart skulle ha jurisdiktion och gjorde gällande att skiljenämnden saknade behörighet att avgöra den underliggande tvisten. Genom en skiljedom, meddelad i Stockholm den 13 februari 2003 (Skiljedom I), avvisade skiljenämnden Petrobarts talan på grund av bristande behörighet. Petrobart förpliktades att betala Republikens kostnader.

Petrobart påkallade år 2003 ett nytt skiljeförfarande mot Republiken och stödde sig då på ett mellanstatligt fördrag, "The Energy Charter Treaty" (ECT). Republiken bestred även här att Petrobart skulle ha jurisdiktion. Skiljenämnden meddelade skiljedom i Stockholm den 29 mars 2005 (Skiljedom II). Genom domen förpliktades Republiken att till Petrobart betala ersättning överstigande en miljon USD jämte ränta.

YRKANDEN

Petrobart har yrkat att hovrätten skall ändra skiljedomen den 13 februari 2003 (Skiljedom I) på så sätt att den upphävs samt förordna att vardera parten skall stå sina egna kostnader i skiljeförfarandet och att skiljenämndens kostnader skall fördelas lika parterna emellan.

Republiken har bestritt Petrobarts talan och har gjort gällande att yrkandet beträffande kostnaderna i allt fall skall avvisas.

Petrobart har bestritt avvisningsyrkandet.

Parterna har yrkat ersättning för sina rättegångskostnader i hovrätten.

GRUNDER FÖR TALAN

Petrobart

Skiljenämnden har avslutat skiljeförfarandet utan att pröva de frågor som lämnats till den för avgörande. Nämndens beslut att avvisa Petrobarts talan var felaktigt av följande skäl, vart och ett tillräckligt för att grunda jurisdiktion:

- a) Vid en korrekt tillämpning av FIL, och med beaktande av innehållet i internationell rätt, skulle skiljenämnden ha funnit sig behörig;
- b) Genom tillämpning av påståendedoktrinen, som skiljenämnden varit skyldig att tillämpa, skulle skiljenämnden ha funnit sig behörig.

Republiken

Yrkandet rörande kostnaderna i skiljeförfarandet skall avvisas, eftersom det har framställts mer än tre månader efter det att skiljedomen meddelats och därmed för sent.

Skiljemännen har inte handlagt tvisten felaktigt och det föreligger inte någon grund för att upphäva skiljedomen. Nämnden har prövat sin behörighet, även utifrån internationell rätt, och gjort en korrekt bedömning.

Det görs i andra hand gällande att Petrobarts talan skall ogillas på grund av res judicata. Skiljedom II avser samma sak och samma parter som förevarande mål. Det föreligger därför hinder för en skiljenämnd att ånyo pröva frågan om Republikens betalningsskyldighet, vilket skulle bli fallet om hovrätten upphävde Skiljedom I.

Petrobart

Frågan om fördelning av parternas kostnader inbegreps i bolagets ansökan om stämning, som kom in till hovrätten i rätt tid.

Detta mål i hovrätten gäller ändring av skiljedom, vilket är någonting annat än de betalningsanspråk som Skiljedom I och II avser.

UTVECKLING AV TALAN

Petrobart

Efter misslyckade försök att med hjälp av domstolar och myndigheter i Kirgizistan få betalt av KGM initierade Petrobart skiljeförfarande i Stockholm mot Republiken. Kravet framställdes under FIL som bl.a. erbjöd tvistlösning enligt UNCITRAL:s regler. Skiljemännen konstaterade att svensk rätt var tillämplig på processuella frågor i enlighet med

lex arbitri. I skiljeförfarandet hävdade Petrobart att man var en utländsk investerare som gjort en investering enligt lagens definitioner och att Republiken brutit mot sina förpliktelser.

I skiljeförfarandet anförde Petrobart att skiljenämndens behörighet skulle bedömas både utifrån kirgizisk rätt och "public international law". Eftersom skiljeförfarandet berörde Republikens ansvar på det internationella planet, anfördes även att internationell rätt och internationella principer var tillämpliga.

Skiljenämnden fann att Petrobart var en utländsk investerare som kunde erhålla skydd under FIL. Frågan var då om Petrobart även hade gjort en sådan investering som förutsattes i FIL. Redan en korrekt tillämpning av investeringsbegreppet under FIL (artiklarna 1.1, 1.2 och 23) hade inneburit att skiljenämnden kommit fram till att den hade jurisdiktion att pröva tvisten. Petrobart hade för övrigt gjort gällande att leveransavtalet med KGM även var en kredit, vilket i sig skulle utgöra en investering enligt internationell rätt och sannolikt också enligt kirgizisk rätt. Skiljenämnden beaktade dock inte detta påstående.

Av domskälen framgår det att skiljenämnden har försökt att tolka investeringsbegreppet i FIL i ljuset av "universally recognized principles of international law", eftersom en sådan tolkning var påbjuden enligt den kirgiziska konstitutionen. Enligt nämnden ledde detta emellertid inte till någon annan bedömning än som annars skulle ha gjorts utifrån FIL. Av domen framgår att skiljenämnden dock inte beaktat artikel 2 i FIL, där det sägs att konkreta bestämmelser i Republikens mellanstatliga avtal och övriga internationella åtaganden skall ha företräde framför bestämmelserna i FIL, om det föreligger konflikt dem emellan.

Artikel 2 i FIL leder till att den definition av begreppen investerare respektive investering som följer av sådana mellanstatliga traktater som Republiken ratificerat – såsom ECT – skall ges företräde framför den

mera inskränkta innebörden av motsvarande begrepp i FIL. Det skall särskilt noteras att det beträffande definitionen av en investering i såväl FIL som ECT hänvisas till "claims to money" och att skiljenämnden i Skiljedom II fann att Petrobart hade gjort en investering.

I skiljeförfarandet under ECT biföll skiljenämnden Petrobarts talan (Skiljedom II). Det är genom den skiljedomen således klarlagt att Petrobart hade status av investerare som gjort en investering berättigad till skydd även under FIL, vilket skiljenämnden i det första skiljeförfarandet rätteligen borde ha funnit.

Vid en prövning enligt 36 § lagen (1999:116) om skiljeförfarande (LSF) skall hovrätten inte bara beakta det material som var tillgängligt för skiljenämnden utan även vad som framkommit i frågan under målets handläggning i hovrätten. Skiljedom II utgör så att säga "facit", när det gäller bedömningen av investeringsbegreppet.

Blotta påståendet att Petrobart hade gjort en investering i enlighet med definitionen i FIL hade varit tillräckligt för att skänka skiljemännen behörighet att pröva tvisten i sak, eftersom påståendet i vart fall inte kunnat anses som uppenbart ogrundat. Detta följer av påståendedoktrinen, som är vedertagen i svensk processrätt. I detta fall innebär den att en tvist faller under en skiljenämnds kompetens redan i och med att en part påstår att hans talan grundar sig på det huvudavtal – eller som i förevarande fall den lag – som också innehåller en skiljeklausul. En förutsättning är dock att partens påstående inte är uppenbart ogrundat. Principen är strikt processuell och har därmed ingen relation till skiljemännens avgörande av tvisten i sak.

Petrobart bestrider att hovrätten på grund av res judicata skulle vara förhindrad att pröva förevarande mål. Frågan i målet rör inte *samma sak* som i Skiljedom I och Skiljedom II. Republikens betalningsskyldighet i sig är inte, och kan inte vara, föremål för hovrättens prövning. Vad hov-

rätten har att ta ställning till är om avvísningsbeslutet i Skiljedom I var korrekt eller inte. Om hovrätten skulle finna att skiljenämnden borde ha tagit upp tvisten till prövning, skall skiljedomen upphävas. Denna fråga har inte tidigare varit föremål för prövning. Ett grundläggande rekvisit för res judicata är därför inte för handen.

Republiken

Skiljenämnden har beaktat "principles of international law", vilket inte föranlett någon annan tolkning av investeringsbegreppet än som följer av FIL. Skiljenämnden uttalade särskilt att begreppet "the universally recognized principles of international law" är oklart och ibland tvistigt.

Artikel 2 i FIL åberopades inte i skiljeförfarandet. Någon bevisning utöver själva texten har inte förebringats. Innebörden är oklar. Inte heller åberopades ECT som grund för skiljenämndens behörighet i det första förfarandet. Skiljenämnden hade därför varken skyldighet eller behörighet att lägga dessa bestämmelser till grund för skiljedomen.

Vad gäller investeringsbegreppet, sägs för övrigt i Skiljedom II att det inte finns någon allmän definition av "investment".

Petrobart åberopade under skiljeförfarandet aldrig påståendedoktrinen som grund för skiljenämndens behörighet. Nämnden var därför inte skyldig och hade inte heller behörighet att tillämpa doktrinen vid prövning av sin behörighet. Republiken bestrider även att doktrinen har den innebörd som Petrobart har angett. Käranden skall alltid styrka att skiljeavtal föreligger, och skiljenämnden skall avvisa käromålet om den saknar behörighet att pröva tvisten.

I det skiljeförfarande som avslutades genom Skiljedom I yrkade Petrobart att Republiken skulle betala USD 1 499 143 jämte ränta.

Petrobart yrkade även att Republiken skulle betala ersättning för kostnader som bolaget hade haft vid domstolar i Kirgizistan. I det andra skiljeförfarandet yrkade Petrobart att Republiken skulle betala bl.a. samma belopp avseende samma skuld som i det första skiljeförfarandet. Skiljenämnden ansåg (Skiljedom II) att Republiken skulle betala 75 % av beloppet om USD 1 499 143. Med hänsyn till att Skiljedom II avser samma sak och parter som i nu förevarande mål föreligger res judicata. Det finns därför hinder för en skiljenämnd att ånyo pröva frågan om Republikens betalningsskyldighet, vilket skulle bli fallet om hovrätten upphävde Skiljedom I.

DOMSKÄL

Hovrätten har avgjort målet efter huvudförhandling.

Hovrättens bedömning

Genom skiljedomen den 13 februari 2003 (Skiljedom I) har skiljenämnden avvisat Petrobarts talan ("The Arbitral Tribunal hereby dismisses Petrobart's claims for lack of jurisdiction"). Detta innebär att skiljemännen har avslutat förfarandet utan att pröva de frågor som lämnats till avgörande av dem. En sådan skiljedom får helt eller delvis ändras på talan av en part. Talan skall väckas inom tre månader från den dag då parten fick del av domen (36 § lagen [1999:116] om skiljeförfarande, LSF).

Hovrätten finner att Petrobarts talan i detta mål skall prövas med tillämpning av 36 § LSF.

Skall Petrobarts yrkande om fördelningen av kostnaderna avvisas?

Petrobarts stämningsansökan kom in till hovrätten den 13 maj 2003. Ansökan, som gällde "klander av skiljedom", innehöll yrkanden om

ogiltigförklaring alternativt upphävande av skiljedomen samt om ersättning för rättegångskostnader i hovrätten. Ansökningen innehöll inte något särskilt yrkande om skiljemännens avgörande i kostnadsfrågan eller i övrigt något som tog sikte på en ändring av domen i den delen. I en komplettering som kom in till hovrätten den 19 september 2003 angav Petrobart att hovrätten skulle göra en överprövning av den processuella frågan med stöd av 36 § LSF och upphäva Skiljedom I. Fördelningen av kostnaderna i skiljeförfarandet berördes inte. Först i en inläga som togs av hovrätten den 2 december 2005 yrkade Petrobart ”därtill” att ”även” beslutet att bolaget skulle ersätta Republikens kostnader för förfarandet skulle upphävas, för det fall att hovrätten upphävde skiljedomen.

Enligt hovrättens mening är yrkandet om en ändring av ersättningsskyldigheten att se som ett nytt yrkande framställt efter utgången av tremånadersfristen och inte som en precisering av de yrkanden som ursprungligen framställdes. Yrkandet är för sent framställt och skall avvisas.

Res judicata

Republiken har gjort gällande att Petrobarts talan skall ogillas på grund av res judicata.

Genom Skiljedom II förpliktades Republiken att betala ett visst belopp till Petrobart. Detta mål i hovrätten avser frågan om Skiljedom I, som innebär att Petrobarts talan i det förfarandet avvisades, skall ändras helt eller delvis. Det är visserligen samma parter och den underliggande tvisten densamma. Det är däremot inte i rättslig mening fråga om samma sak i detta mål om ändring av skiljedom som i det skiljeförfarande om betalningsförpliktelse som avslutades genom Skiljedom II. Det finns därför inte något hinder på grund av res judicata att pröva Petrobarts talan i detta mål.

Det kan inte heller anses att Petrobart saknar rättsligt intresse av hovrättens prövning enbart på grund av Skiljedom II, en dom som har klandrats av Republiken.

Påståendedoktrinen och investeringsbegreppet

Petrobart har hävdad att blotta påståendet att Petrobart hade gjort en investering i enlighet med definitionen i FIL hade varit tillräckligt för att skänka skiljemännen behörighet att pröva tvisten i sak. Detta skulle följa av den s.k. påståendedoktrinen (se om denna t.ex. Heuman, Skiljemanarätt, s. 75 ff. med hänvisningar).

Det råder ingen tvekan om att skiljemännen får pröva sin egen behörighet att avgöra den tvist som förelagts dem. Principen om behörighetskompetensen ("Kompetenz-Kompetenz") har särskilt lagfästs i 2 § LSF. Behörighetsfrågan gäller inte endast skiljeavtalets giltighet utan också dess räckvidd och tillämplighet på den aktuella tvisten (prop. 1998/99:35 s. 76).

I detta fall har skiljenämnden inte haft att ta ställning till ett skiljeavtals giltighet utan till frågan om de förutsättningar för skiljeförfarande förelåg som angetts i en särskild lag. Det har därvid varit nödvändigt för skiljenämnden att pröva sin behörighet mot dessa legala förutsättningar. En avgörande förutsättning har därmed varit om Petrobart gjort en sådan investering som avses i FIL.

Parterna hade olika uppfattningar i frågan om Petrobart hade gjort en investering i FIL:s mening och det har legat på skiljenämnden att ta ställning till den. Hovrätten delar nämndens uppfattning att det är en behörighetsfråga som avgör om nämnden kan pröva tvisten eller inte. Detta kan således inte anses vara något som nämnden skall bedöma vid en prövning av själva saken och som leder fram till ett materiellt avgörande av tvisten om betalning. Om Petrobart inte har gjort en investering enligt

FIL, skall det alltså leda till att talan avvisas. När det gäller frågor av detta slag kan inte blotta påståendet från den påkallande parten ge skiljenämnden behörighet att pröva tvisten eller innebära att de i lag angivna kraven för prövning av skiljenämnd är uppfyllda. Påståendedoktrinen kan därför inte, som Petrobart gjort gällande, leda till att skiljenämnden här skulle ha tagit upp Petrobarts talan till prövning. Enligt hovrättens bedömning har således skiljenämnden behandlat frågan om sin behörighet på ett korrekt sätt.

Skiljenämnden konstaterade att Petrobart hade påkallat skiljeförfarandet med åberopande av FIL och fann att nämndens behörighet därmed var begränsad till "investment disputes" i FIL:s mening. Skiljenämnden prövade bl.a. om Petrobart hade gjort en "foreign investment" och beskrev skillnader mellan en sådan investering och de mera ofta förekommande internationella handelsavtalen. Nämnden fortsatte: "Foreign investment involves a more permanent relationship between the foreign investor and the host state than is involved in the transitory international sales transaction. The Agreement falls unquestionably into this latter category." Skiljenämnden fann alltså att Petrobart inte hade gjort en utländsk investering på det sätt som anges i FIL och att nämnden därmed saknade behörighet att pröva Petrobarts talan mot Republiken.

Hovrätten har att pröva också om skiljenämndens ställningstagande varit riktigt. Hovrätten anser därvid att Petrobart inte kunnat visa på sådana omständigheter som skulle föranleda slutsatsen att nämnden gjort en felaktig bedömning av investeringsbegreppet i FIL. Vidare delar hovrätten skiljenämndens slutsats att principerna i internationell rätt inte leder till någon annan bedömning än den som annars följer av FIL. Vad Petrobart anfört om att leveransavtalet med KGM innefattat kreditgivning, att artikel 2 i FIL leder till att investeringsbegreppet skall ses i ljuset av motsvarande begrepp i mellanstatliga traktater och att utfallet i Skiljedom II visar att skiljenämnden borde ha funnit att Petrobart gjort en sådan investering som medförde att nämnden hade behörighet att pröva

tvisten, föranleder inte heller hovrätten att frånga skiljenämndens bedömning i behörighetsfrågan. Det kan tilläggas att bedömningen av investeringsbegreppet i Skiljedom II skett utifrån delvis andra utgångspunkter, varför den domen inte tillåter mera långtgående jämförelser för den i detta mål aktuella frågan.

Hovrätten anser vid en samlad bedömning att skiljenämndens beslut att avvisa käromålet på grund av bristande behörighet inte skall ändras. Petrobarts talan i förevarande mål kan då inte vinna bifall.

Sammanfattning, rättegångskostnader

Petrobarts talan skall alltså avslås. Vid denna utgång skall Petrobart ersätta Republikens rättegångskostnader i hovrätten. Republiken har yrkat ersättning med SEK 403 450 kr, varav 398 400 kr utgör ombudsarvode och 5 050 kr utlägg. Republiken har vidare yrkat ersättning med EUR 17 200, varav EUR 15 000 utgör ombudsarvode. Republiken har här anfört att advokater från den belgiska advokatbyrån Leboeuf, Lamb, Greene & MacRae (LLGM), som var ombud för Republiken i skiljeförfarandet, varit biträde åt ombuden i Stockholm och haft direkt kontakt med Republiken i detta mål.

Petrobart har förklarat sig inte kunna vitsorda ett ombudsarvode överstigande vad Petrobart självt har yrkat eller 180 000 kr. Petrobart har inte heller kunnat vitsorda arvode eller kostnader som belöper på LLGM, som inte företrätt Republiken i detta mål. Inte heller kostnaden för tolk (4 750 kr) kan därför vitsordas.

Republiken har genmält bl.a. att det bör beaktas att LLGM, som har haft lokal närvaro i Kirgizistan och därmed möjlighet att kommunicera direkt med Republiken, i praktiken har varit Republikens företrädare i förhållande till advokatfirman i Stockholm i detta mål. Republikens relativt höga kostnadsyrkande är vidare motiverat med anledning av att Repu-

bliken, till skillnad från Petrobart, varit tvungen att anlita lokalt ombud i Sverige. Republikens kostnader har varit nödvändiga och skäligen för tillvaratagande av dess rätt i målet.

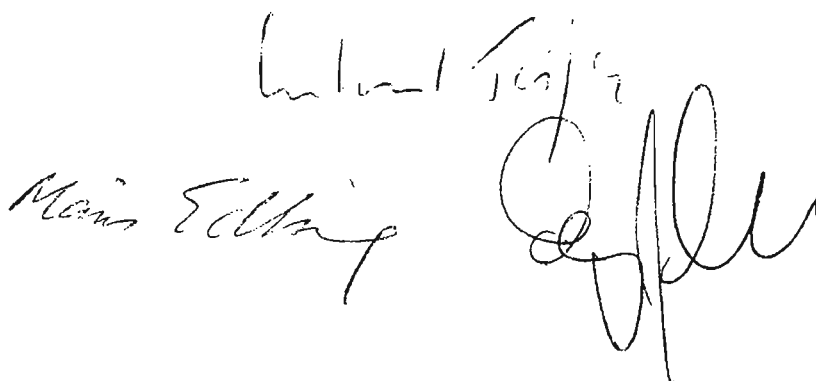
Av de skäl som Republiken anfört om ersättningen till LLGM finner hovrätten att dess arbete får anses ha varit skäligen påkallat för att tillvarata Republikens rätt. Anledning saknas att inte godta yrkandena i den delen. När det gäller ersättning till den svenska advokatbyrån finner hovrätten att Republiken får anses skäligen tillgodosedd med ett arvode om 250 000 kr.

Hovrättens dom får överklagas

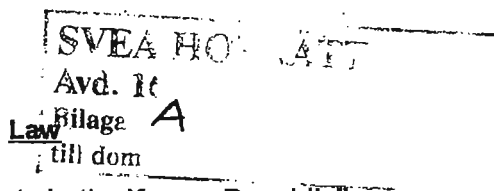
Bestämmelsen i 36 § LSF saknar motsvarighet i tidigare lagstiftning. Förarbetsuttalandena är kortfattade. Såvitt känt har bestämmelsen tillämpats endast ett fåtal gånger. Hovrätten finner att förevarande mål rymmer frågor där det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen. Hovrätten tillåter därför att domen överklagas (43 § andra stycket LSF).

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B

Överklagande senast 2006-05-11

I avgörandet har deltagit hovrättslagmannen Gudmund Toijer samt hovrättsråden Måns Edling, referent, och Maj Johansson. Enhälligt.

Enaga...1.....

"On Foreign Investments in the Kyrgyz Republic"

Adopted by the Legislative Assembly of September 16, 1997

Jogorku Kenesh of the Kyrgyz Republic

This Law is aimed at the creation of legal, economic and organizational preconditions for attraction of foreign investments, development of the bases for favorable investment climate in the Kyrgyz Republic for foreign investments. It establishes their legal regime, the procedure for settlement of investment disputes, and also regulates the protection and provision of foreign investors with guarantees.

CHAPTER I. GENERAL PROVISIONS

Article 1. Basic concepts and terms used in this Law

1. **INVESTMENTS** mean tangible and intangible assets, in particular:

- money;
- movable and immovable property;
- property rights (mortgages, liens, pledges and others);
- stock and other forms of participation in a legal entity;
- bonds and other debenture liabilities;
- rights (claims) to money, goods, services and any other claims to performance under a contract;
- the right to intellectual property including goodwill, copyrights, patents, trade marks, industrial designs, technological processes, trade names, and know-how;
- any right to activity based on a license or in other form given by State agencies;
- concessions based on Law including concessions for search, development, mining or exploitation of natural resources;
- profit received and re-invested within the territory of the Kyrgyz Republic.

The form in which property is invested, or a change of this form does not affect its nature as investments.

2. **"FOREIGN INVESTMENTS"** are investments appearing as contributions of foreign investors into objects of economic activity in the territory of the Kyrgyz Republic to derive profit.

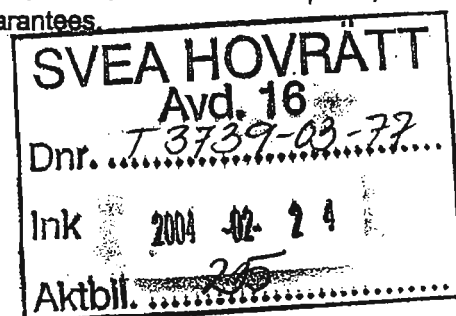
3. **"FOREIGN INVESTOR"** means:

1) any individual who is:

- a foreign citizen; or
- citizen of the Kyrgyz Republic who has permanent residency status abroad

provided that he is registered in the country of his permanent residency to conduct economic activity; or

- a person without a citizenship, permanently living abroad;

2) any legal entity which is either:

- created and registered in accordance with the legislation of a foreign State; or
- founded in accordance with the legislation of the Kyrgyz Republic, and has its legal address or principal place of business on the territory of a foreign State, or
- an enterprise with foreign participation, i.e. founded in compliance with the legislation of the Kyrgyz Republic, and also

a. wholly owned by one or more foreign individuals, legal

entities, or

b. controlled and managed by one or more foreign individuals,

legal entities on the basis of: a written contract, the rights to exercise the majority of the voting shares, rights to appoint the majority of the members in its executive or supervisory bodies, or

c. in which not less than twenty percent (20%) of the Charter capital is owned by foreign citizens, individuals without citizenship permanently living abroad or legal entities referred to in this Article.

3) a foreign State or its administrative-territorial unit conducting economic activity;

4) a legal entity created on the basis of an intergovernmental treaty or agreement.

4. "PROFIT" is the amount received as a result of investment activity and defined as the difference between total annual income and deductions as defined by the Tax Code of the Kyrgyz Republic.

5. "INVESTMENT DISPUTE" means any dispute between a foreign investor and the Kyrgyz Republic concerning of a foreign investment.

6. "FREELY TRADABLE CURRENCY" means any currency defined as such by the International Monetary Fund.

7. For the purposes of this Law the concept "KYRGYZ REPUBLIC" includes State authorities and other agencies having commanding powers within their competence.

Article 2. Priority of Interstate Agreements

Provisions of intergovernmental agreements and other acts ratified by the Jogorku Kenesh of the Kyrgyz Republic of which the Kyrgyz Republic is a signatory, shall have priority over the provisions of this Law.

CHAPTER II. GUARANTEES FOR FOREIGN INVESTORS

Article 3. Guarantees of National Treatment, Equitable and Fair Treatment, Full and Constant Protection for Foreign Investors

The Kyrgyz Republic shall accord to foreign investors making out investments within the territory of the Kyrgyz Republic fair, equitable legal treatment, full and constant protection, and guarantees.

CHAPTER VII. FINAL PROVISIONS

Article 22. Foreign Investments in Free Economic Zones

Peculiarities of foreign investments in free economic zones shall be regulated in accordance with the legislation of the Kyrgyz Republic on free economic zones.

Article 23. Settlement of Investment Disputes

1. Not excluding other means of legal protection which could be used by a foreign investor in accordance with the legislation of the Kyrgyz Republic an investment dispute shall be settled in accordance with any applicable procedure prior agreed upon between the foreign investor and the Kyrgyz Republic.

2. When such agreement is absent an investment dispute between the Kyrgyz Republic and a foreign investor shall be settled, if possible, through consultations between the parties thereto. If the parties thereto cannot come to a peaceful settlement of the dispute during three months from the first written application for such consultations, the dispute shall be settled through arbitration in accordance with one of the following procedures:

Regulations of Arbitration Court under the Chamber of Industry and Commerce of the Kyrgyz Republic;

Convention for the settlement of investment disputes between the states and citizens of any other states, ("Convention ICSID" signed in Washington DC on March 19, 1965) if applicable;

Arbitration (Auxiliary) regulations of the International Center for the settlement of the investment disputes (ICSID), if applicable;

Arbitration regulations of the Commission of the United Nations Organizations on International Trade Law (UNCITRAL Regulation); in this case the appointing body shall be General Secretary of ICSID.

3. The Kyrgyz Republic shall consent to the transfer of the investment dispute for the arbitration settlement by virtue of this law. A foreign investor's agreement may be given at any time through a written application to the Agency or at the moment of application to the arbitration.

4. Disputes between foreign investors and natural persons and legal entities of the Kyrgyz Republic shall be resolved upon the agreement of the parties through an Arbitration Court located in or outside the Kyrgyz Republic. In the event that there is no such agreement the disputes shall be settled according to the procedure established by the legislation of the Kyrgyz Republic.

A decision of the Court shall be binding and final.

Article 24. Application and Protection from Denouncement

1. No legislative act of the Kyrgyz Republic worsening the legal regime of foreign investors established by this Law shall not be retroactive.

2. If a provision of this law changes or is abolished, and such change or abolishment causes worsening of a foreign investor's condition, then the foreign investor shall have the right to compensation for any losses incurred because of that in compliance with Article 5 hereof.

3. Benefits provided in Part I of Article 20 and in Article 23 of the Law of the Kyrgyz Republic "On Foreign Investments in the Republic of Kyrgyzstan" (Vedomosti of the Supreme Soviet of the Republic of

SVEA HOVRÄTT

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Bilaga *B*

Den som vill överklaga hovrättens avgörande skall göra detta genom att skriva till Högsta domstolen.

Skrivelsen skall dock skickas eller lämnas till hovrätten.

Beslut om häktning, restriktioner enligt 24 kap 5 a § rättegångsbalken eller reseförbud får överklagas utan tidsbegränsning.

Överklagandet skall innehålla uppgifter om

1. klagandens namn, adress och telefonnummer,
2. det avgörande som överklagas (hovrättens namn och avdelning samt dag och nummer för avgörandet),
3. den ändring i avgörandet som klaganden yrkar,
4. varför klaganden anser att avgörandet skall ändras,
5. de bevis som klaganden åberopar och vad han vill styrka med varje bevis.